

ХВОРОБИ ХУТРОВИХ ЗВІРІВ

Тема 8.1. Хвороби органів травлення і печінки.

1. Стоматит.

2. Гостре розширення шлунка.

1. Стоматит.

Стоматит – запалення слизової оболонки ротової порожнини. Залежно від характеру запалення стоматит може бути катаральний, пухирцевий, вузликовий, виразковий, гангренозний тощо.

Етіологія. Первинний стоматит виникає внаслідок механічного пошкодження слизової оболонки ротової порожнини (гострі частинки корму, травмування при відловлюванні звірів) або внаслідок дії лікарських і дезінфікуючих засобів.

Вторинний стоматит розвивається як ускладнення інфекційних хвороб (лептоспірозу, алеутської хвороби) або супроводжує незаразні хвороби (гастроентерит та ін.).

Симптоми. Слизова оболонка ротової порожнини болюча, гіперемована і залежно від характеру запального процесу вкривається білувато-жовтим нальотом або поодинокими пухирцями і виразками. При наступному інфікуванні приєднується гнійне запалення слизової оболонки та тканин, що лежать глибше. Надалі можливий гангренозний розпад тканин. У хворих звірів спостерігають слинотечу або виділення кров'янистої рідини

Перебіг і прогноз. Перебіг гострий, рідше хронічний. Прогноз при первинному стоматиті сприятливий.

Діагноз ставлять за симптомами і анамнезом.

Терапія. При всіх формах стоматиту слід усунути механічні та інші подразнення слизової оболонки. В легких випадках захворювання призначають дієту, ротову порожнину промивають 2 %-м розчином натрію хлориду, 3 %-м розчином натрію гідрокарбонату, 3 %-м розчином пероксиду водню. У більш тяжких випадках при катаральному стоматиті слизову оболонку ротової

порожнини зрошують розчином калію перманганату 1 : 1000, етакридину лактату 1 : 1000, фурациліну 1 : 5000, 3 %-м розчином борної кислоти.

При виразковому і гангренозному стоматиті рекомендується промивання розчинами протимікробних засобів і змазування розчинами йоду з гліцерином, пеніцилінотерапія.

Профілактика. Необхідно слідкувати за підготовкою і належним дробінням корму. При відловлювання звірів рекомендується користуватися м'якими предметами.

2. Гостре розширення шлунка.

Гостре розширення шлунка характеризується збільшенням об'єму шлунка і порушенням його моторно-секреторної функції.

Етіологія. Розширення шлунка як самостійна хвороба у звірів (норок, песців, лисиць, соболів, нутрій) виникає внаслідок згодовування їм недоброякісних кормів або кормів, що забродили. Особливо небезпечні вуглеводисті корми, а також варені м'ясні корми, які згодовані у великій кількості. Розвитку хвороби сприяє ненажерливість звірів, тривала одноманітна годівля і особливо недостатність овочево-зеленої групи кормів, обмеженість руху звіря в клітці та ін. Як вторинна хвороба тимпанія шлунка у звірів дуже часто буває при псевдосказі.

Патогенез. В шлунку накопичуються гази, які утворюються внаслідок бродіння або гниття кормів. Вони розтягують шлунок, через що послаблюються шлункові скорочення і уповільнюється виділення шлункового соку. Шлунок збільшується в об'ємі, тисне на органи черевної порожнини і діафрагму, утруднюючи дихання та роботу серця. Продукти розпаду кормів і токсини мікробів є причиною інтоксикації хворого звіря. Подразнення рецепторного апарата шлунка токсичними речовинами викликає рефлекторний спазм сфінктерів пілоруса і кардія, внаслідок чого стає неможливим блювання і проходження кормових мас в кишки. Загибель настає від асфіксії і паралічу серця.

Патолого-анатомічні зміни. Шлунок збільшений в об'ємі, містить велику кількість газів. Кормові маси кислого запаху. Слизова оболонка шлунка гіперемована, містить багато слизу та усіяна крововиливами. Кишки порожні, інколи виявляють метеоризм або катаральний стан. Серце переповнене кров'ю. Легені гіперемовані або набряклі.

Симптоми. На початку хвороби звірі стають неспокійними, лягають, швидко встають, знову лягають, з жадобою п'ють воду. З часом збільшується об'єм живота, звірі стають малорухливими, дихання утруднюється, стає поверхневим, слизові оболонки набувають синюшного відтінку. У випадку розриву шлунка відмічають появу газів у підшкірній клітковині (відчувається крепітація).

Перебіг – гострий. **Прогноз** обережний.

Діагноз ставлять за симптомами, результатами перевірки кормів на свіжість.

Терапія. Гази видаляють за допомогою зонда або гумової трубочки призначають засоби, які уповільнюють або припиняють бродіння в шлунку. Добрий результат дає промивання шлунка слабким розчином натрію гідрокарбонату, калію перманганату, етакридину лактату. Всередину вводять магнію оксид 0,2-0,5 г, фенілсаліцитат 0,2-0,5 г, розчин молочної кислоти 3–5 мл, хлортетрацикліну гідрохлорид, активоване вугілля. Якщо лікування не дає ефекту, роблять прокол шлунка голкою з метою видалення газів.

Профілактика. Не згодовувати звірям корм, який забродив. Необхідно контролювати раціон за кількістю і якістю кормів.

Література (основна та додаткова):

1. Судаков М.О., Цвіліховський М.І., Береза В.І. та ін. Внутрішні незаразні хвороби с/г тварин / За ред. М.О. Судакова. – К.: Мета, 2002. – 352 с. (стор. 318–320)
2. Левченко В.І., Кондрахін І.П., Судаков М.О. та ін. Внутрішні хвороби тварин / За ред. В.І. Левченка. – Біла Церква, 2001. – Ч. 2 – 544 с. (стор. 450–453)